

Πότε βάζουμε τόνο;

Τόνο (´) παίρνουν όλες οι λέξεις που έχουν δύο ή περισσότερες συλλαβές.

- Ένας ρηματικός τύπος που έμεινε άτονος από αφαίρεση δεν ανεβάζει τον τόνο στην προηγούμενη λέξη (βλ. πάθη φωνηέντων).
- Οι λέξεις στις οποίες δύο συνεχόμενα φωνήεντα προφέρονται μαζί σε μια συλλαβή θεωρούνται μονοσύλλαβες και δεν τονίζονται π.χ. νιος, πια, μια, για.
- Οι λέξεις στις οποίες δύο συνεχόμενα φωνήεντα προφέρονται ως δύο συλλαβές θεωρούνται δισύλλαβες και τονίζονται π.χ. ο βίος, δύο, μια αλλά μιά, ποιόν αλλά το ποιόν, το βιος αλλά ο βίος.
- Οι μονοσύλλαβες προστακτικές, ακόμα κι όταν ακολουθούνται από δύο εγκλιτικά, δεν παίρνουν τονικό σημάδι π.χ. δεσ του τα, βρες του τα.

Προσοχή!

Οι μονοσύλλαβες λέξεις δεν τονίζονται. Εξαιρέση αποτελούν τα παρακάτω:

- Ο διαζευκτικός σύνδεσμος "ή" --> ή παστίτσιο ή μουσακά.
- Τα ερωτηματικά "πού" και "πώς" (είτε βρίσκονται σε ευθεία ερώτηση είτε σε πλάγια) --> Πού θα πάς; Πώς πέρασες;
- Οι αδύνατοι τύποι των προσωπικών αντωνυμιών (μου, σου, του, της, τον, την, το, μας, σας, τους, τα) **παίρνουν τόνο** στην ανάγνωση όταν υπάρχει περίπτωση να θεωρηθούν εγκλιτικές. **Δεν τονίζονται** όταν δεν υπάρχει περίπτωση να μπερδευτούν με τις ομόηχές τους εγκλιτικές.
- Οι μονοσύλλαβες λέξεις όταν προφέρονται μαζί με τους ρηματικούς τύπους μπω, βγω, 'ρθω, βρω, σε όλα τα πρόσωπα και τους αριθμούς --> Θά μπω (δυνατότερα το θα) αλλά θα μπω (δυνατότερα το μπω), Νά 'ρθεις (δυνατότερα το να) αλλά να 'ρθεις (δυνατότερα το 'ρθεις).
- **Μια λέξη που παρουσιάζεται ως μονοσύλλαβη ύστερα από έκθλιψη ή αποκοπή παίρνει τόνο (βλ. πάθη φωνηέντων).**
- Ο τόνος των αδύνατων τύπων των προσωπικών αντωνυμιών μεταφέρεται στη λήγουσα της λέξης που προηγείται, όταν αυτή τονίζεται στην πρόπαραλήγουσα --> *ο άνθρωπός μας αρρώστησε (δικός μας) αλλά ο άνθρωπος μας αρρώστησε (εμάς)*, το ίδιο συμβαίνει στο πρώτο από τα δύο εγκλιτικά όταν πριν υπάρχει λέξη που τονίζεται στην παραλήγουσα --> *Δώσε μού το, Φέρε μάς τους.*

Πότε βάζουμε διαλυτικά;

Διαλυτικά σημειώνουμε (¨) πάνω από το ι και το υ, για να δηλωθεί ότι αυτά πρέπει να προφερθούν χωριστά.

(χαϊδεύω, προϋπάρχω, καταπραϋντικό, θεϊκός)

Δεν βάζουμε διαλυτικά:

1. Όταν το προηγούμενο φωνήεν τονίζεται, π.χ. νεράιδα, πλάι, κορόιδο, άυλος.
2. Όταν δεν έχουμε δίψηφο φωνήεν, π.χ. πρωί, ανώι, Μωυσής.
3. Όταν το προηγούμενο φωνήεν ανήκει σε δίψηφο γράμμα, π.χ. θεικός, ευυπόληπτος.

Πότε βάζουμε απόστροφο;

Απόστροφο (') σημειώνουμε για να δηλώσουμε ότι ένα φωνήεν έχει παραλειφθεί στη γραφή λόγω της προφοράς ή αν έχει λάβει χώρα κάποιο από τα πάθη φωνηέντων (έκθλιψη, αφαίρεση, αποκοπή).